

EU-Domstolens praksis vedrørende lagring af teleoplysninger

*v/ partner i Gorrissen Federspiel
og tidligere generaladvokat i EU-Domstolen
Henrik Saugmandsgaard Øe*

Folketingets Retsudvalg, den 13. januar 2022

Lovforslag L 93 rejser bl.a. følgende spørgsmål i relation til EU-retten:

1. Må man fortsætte med en *generel og udifferentieret* lagring til beskyttelse af den nationale sikkerhed?
2. Må man anvende oplysninger herfra til bekæmpelse af ”alvorlig kriminalitet”?
3. Om afgrænsningen af det geografiske område ved *målrettet* lagring?
4. Kan lovovertrædelser, som kan straffes med fængsel 3 år eller derover, anses som ”alvorlig kriminalitet”?
5. Er der fri adgang til at anmode om ikke-logningspligtige oplysninger?

Relevante domme fra EU-Domstolen (Store Afdeling)

1. Digital Rights Ireland, dom af 8. april 2014, C-293/12 og C-594/12
2. Tele2, dom af 21. december 2016, C-203/15 og C-698/15
3. Ministerio Fiscal, dom af 2. oktober 2018, C-207/16
4. La Quadrature du Net, dom af 6. oktober 2020, C-511/18, C-512/18 og C-520/18
5. (Privacy International, C-623/17)
6. H.K., dom af 2. marts 2021, C-746/18

Verserende sager:

- Bundesrepublik Deutschland mod Spacenet m.fl., forslag til afgørelse af 18. november 2021, C-793/19 og C-794/19
- G.D. mod The Commissioner of the Garda Síochána m.fl., forslag til afgørelse af 18. november 2021, C-140/20

Generelle principper mv.

1. Grundtanken i direktiv 2002/58:

Skal kunne forvente, at kommunikation og data forbliver anonyme, så længe der ikke er givet samtykke til andet, og at det ikke kan gøres til genstand for registrering

Oplysningerne slettes igen

2. Undtagelsen i artikel 15

3. Trafikdata og lokaliseringsdata kan give et detaljeret billede af privatlivet

4. Ret til personlig sikkerhed i artikel 6 (kriminalitetsbekæmpelse) **over for** respekt for privatlivet i artikel 7 samt beskyttelse af personoplysninger i artikel 8

5. Kultursammenstød

6. *Målrettet* lagring er udgangspunktet (afgrænsning af personkreds og/eller geografisk område)

Kun til bekæmpelse af ”grov kriminalitet”

7. Skal begrænses til det *strengt nødvendige*

8. Undtagelsen må ikke blive hovedreglen

1. Må man fortsætte med en generel og udifferentieret lagring?

1. Ja, til beskyttelse af den nationale sikkerhed (terrortrussel)
2. La Quadrature du Net-dommen
3. Undtagelse i artikel 4 TEU
4. Krav:
  - ... forebyggelse og bekæmpelse af aktiviteter, der alvorligt kan destabilisere et lands grundlæggende forfatningsmæssige, politiske, økonomiske eller sociale strukturer og navnlig direkte true samfundet, befolkningen eller staten som sådan, såsom bl.a. terrorvirksomhed
  - ... når der foreligger tilstrækkeligt konkrete omstændigheder, der gør det muligt at antage, at den berørte medlemsstat står over for en alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed
  - skal være en reel og aktuel eller forudsigelig trussel
5. Tilfældet i Frankrig, jf. dom af 21. april 2021 fra Conseil d'État
  - skal tidsmæssigt begrænses til det strengt nødvendige.
  - Lagringen må ikke have systematisk karakter.

2. Må man anvende oplysninger fra generel lagring til bekæmpelse af ”alvorlig kriminalitet”?

Præmis 166 (La Quadrature du Net):

- Adgangen til trafikdata og lokaliseringsdata kan (i princippet) kun begrundes i det mål af almen interesse, med henblik på hvilket disse udbydere er blevet pålagt at foretage denne lagring.
- Der kan ikke gives adgang til data med henblik på at retsforfølge en almindelig strafbar handling, når lagringen er begrundet i formålet om bekæmpelse af grov kriminalitet (eller a fortiori i formålet om beskyttelse af den nationale sikkerhed)
- I overensstemmelse med **proportionalitetsprincippet** kan en adgang til data, der er lagret med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet, til gengæld begrundes i formålet om beskyttelse af den nationale sikkerhed.

Hvad indebærer proportionalitetsprincippet (præmis 131)?

- Medlemsstaternes muligheder skal vurderes ved at
”bedømme alvoren af det indgreb, som en sådan begrænsning indebærer, og ved at kontrollere, at betydningen af det mål af almen interesse, der forfølges med denne begrænsning, står i forhold til denne alvor”
- **Eksempler:**
  1. Oplysning om ejer af SIM-kort i stjålet mobiltelefon – ”almindelig kriminalitet” (Ministerio Fiscal)
  2. Målrettet lagring – ”grov kriminalitet” (Tele2-sagen)
  3. Generel lagring – beskyttelse af den nationale sikkerhed (La Quadrature du Net)
- **Lovforslaget afsnit 3.7.2.**
  - H.K. sagens præmis 33: ”... uanset om der er tale om generel og udifferentieret lagring eller målrettet lagring”
  - Høringssvaret fra Justitia
  - Hvad med dommen fra Frankrig?

”En væsentlig procesrisiko”?

- Formentlig
- Risikerer, at ulovlig indhentet teledata ikke kan anvendes som bevis i straffesager
- Effektivitetsprincippet i EU-retten:

Nationale domstole skal

- i straffesager se bort fra de oplysninger og de beviser, der er opnået ved hjælp af en *generel og udifferentieret* lagring, som er uforenelig med EU-retten, eller ved, at den kompetente myndighed har fået adgang til disse data i strid hermed,
- hvis tiltalte ikke er i stand til effektivt at udtale sig om disse oplysninger og disse beviser, som henhører under et område, der ligger uden for rettens sagkundskab, og som kan have afgørende indflydelse på vurderingen af de faktiske omstændigheder (H.K.-dommens præmis 44)

- Andre sager?

3. Om afgrænsningen af det geografiske område ved *målrettet* lagring (præmis 150)

- Når man på grundlag af objektive og ikke-diskriminerende forhold finder, at der i et eller flere geografiske områder er en forhøjet risiko for, at grov kriminalitet bliver planlagt eller begået

Kan navnlig være steder, der er kendetegnet ved et højt antal tilfælde af grov kriminalitet, steder, hvor der i særlig grad kan begås grov kriminalitet, såsom steder eller infrastrukturer, der regelmæssigt besøges af et meget stort antal personer, eller strategiske steder, såsom lufthavne, banegårde eller vejafgiftsområder

- Størrelsen af territoriet (må ikke i realiteten blive tale om generel lagring)
- Kriteriet: Det strengt nødvendige (varigheden)

4. Hvad er ”alvorlig kriminalitet”?

- Ikke defineret i EU-retten
- Mit forslag til afgørelse i Ministerio Fiscal-sagen
  - Som udgangspunkt overladt til medlemsstaterne at definere
  - Må dog ikke føre til, at målrettet lagring bliver hovedreglen

Selv om hver enkelt medlemsstat har mulighed for at vurdere, hvilket strafniveau der er passende i forhold til at kvalificere en alvorlig forbrydelse, har den i det foreliggende tilfælde imidlertid pligt til ikke at fastsætte en sådan grænse på et så lavt niveau i forhold til det normale strafniveau, der er gældende i denne medlemsstat, at de undtagelser fra forbuddet mod at lagre og anvende personoplysninger, der er fastsat i denne artikel 15, stk. 1, i princippet ændrer karakter, således som Irland med rette har bemærket (forslagets punkt 114)

- § 244-vold?
- Kommissionen:
  - En straf på mindst *tre års fængsel* synes tilstrækkelig til at kvalificere en forbrydelse som »alvorlig«
  - *Ikke klart uforenelig* med EU-retten

5. Er der fri adgang for politiet til at anmode om ikke-logningspligtige oplysninger?

- Tilfældighedsfund?
- Oplysninger, som teleselskaberne ligger inde med af kommercielle årsager?
- I tvivl i mit forslag til afgørelse Schrems II-sagen (C-311/18)
- Nu formentlig afklaret med præmis 96 i La Quadrature du Net-dommen:

Artikel 15, stk. 1, sammenholdt med artikel 3, skal fortolkes således, at det ikke kun er en retsforskrift, der pålægger udbyderne af elektroniske kommunikationstjenester at lagre trafikdata og lokaliseringsdata, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde, men også en retsforskrift, der pålægger disse udbydere at give de kompetente nationale myndigheder adgang til disse data.

Sådanne retsforskrifter indebærer nemlig nødvendigvis, at de nævnte udbydere behandler de nævnte oplysninger, og kan, for så vidt som de regulerer de nævnte udbyderes virksomhed, ikke sidestilles med statens aktiviteter, der er omfattet af det nævnte direktivs artikel 1, stk. 3
- Mulighed for hurtig lagring

Tak for opmærksomheden

Henrik Saugmandsgaard Øe
Partner | IP & EU- & Konkurrenceret
hoe@gorrissenfederspiel.com
D +45 88 93 44 47
M +45 26 10 64 41

Gorrissen Federspiel

